

15 Ιουλίου 2024

Αιχμάλωτος πολέμου: Ο Κλείτος Κλείτου μιλά για την τραγική ιστορία του πατέρα του

/ [Γενικά Θέματα](#)

του Γιάννη Χατζηγεωργίου

Ο σκηνοθέτης, Κλείτος Κλείτου, μιλά στα «Ελεύθερα» με αφορμή την οπτικοποίηση για τον Alpha Κύπρου της τραγικής ιστορίας του πατέρα του, Γεώργιου Κλείτου, ο οποίος, μαζί με εκατοντάδες άλλους Κύπριους, αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους σε φυλακές της Τουρκίας, αμέσως μετά την τουρκική εισβολή του 1974. Μία συγκλονιστική αφήγηση και ένα θέμα που παραμένει ακόμη ταμπού, σε σχέση με τις πραγματικές συνθήκες διαβίωσης μέσα στις τουρκικές φυλακές, για πολλούς ακόμη συμπατριώτες μας, 50 χρόνια μετά...

-Πώς ήταν να ζεις, από την μέρα της γέννησής σου, μαζί με έναν άνθρωπο, τον πατέρα σου, ο οποίος αιχμαλωτίστηκε και βασανίστηκε από τους Τούρκους -όπως και 2646 άλλοι συμπατριώτες μας-, από τον Αύγουστο μέχρι τον Οκτώβριο του 1974; Ο πατέρας μου, μου τα αφηγείτο όλα αυτά, όσο ήμουν παιδί, σα να ήταν ένα «παραμύθι», χωρίς όμως πολλές λεπτομέρειες, όπως ξέρω πως έκαναν και οι πλείστοι από τους τρεις σχεδόν χιλιάδες αιχμαλώτους πολέμου της Κύπρου με τα παιδιά τους. Ο ίδιος πιάστηκε αιχμάλωτος στην Ακανθού -υπηρετούσε τότε, ως νεοσύλλεκτος, 17 μόλις ετών, στο 361 Τ.Π.-, τέλη Αυγούστου του 1974, όσο ήταν εγκλωβισμένος στο χωριό, μαζί με άλλους τρεις συμπολεμιστές του -και φίλους του-, προσπαθώντας να βρουν τρόπο να διαφύγουν και να έρθουν στις ελεύθερες περιοχές. Όμως, τελικά αιχμαλωτίστηκε και μεταφέρθηκε σε φυλακές στα Άδανα και στην συνέχεια στο Αντίγιαμαν, στην Νοτιοανατολική Τουρκία, στα σύνορα με την Συρία και το Ιράκ. Ο πατέρας μου -ο οποίος ήταν ανάμεσα στους «τυχερούς»- απελευθερώθηκε τελικά στις 19 Οκτωβρίου του 1974.

Ο Γεώργιος Κλείτου, αιχμάλωτος πολέμου του 1974.

-Τι σου έλεγε για την περίοδο της αιχμαλωσίας του; Έχω διαπιστώσει, μιλώντας και με άλλους αιχμαλώτους πολέμου, στη διάρκεια της έρευνάς μου για τη δημιουργία αυτού του ντοκιμαντέρ, πως το θέμα της αιχμαλωσίας, είναι ταμπού ακόμη για τους περισσότερους από τους αιχμαλώτους. Όπως συνέβαινε - και συμβαίνει ακόμη- και με τις 800 περίπου βιασθείσες γυναίκες στην διάρκεια του Ιουλίου και του Αυγούστου του 1974. Οι περισσότεροι αιχμάλωτοι δεν θέλουν να μιλάνε για το τι συνέβαινε μέσα στην αγριότητα των φυλακών -των Αδάνων κυρίως-, γι' αυτό και, αν προσέξεις, είναι συγκεκριμένοι αυτοί οι οποίοι μιλάνε για εκείνη την περίοδο, αφού οι περισσότεροι «θέλουν να ξεχάσουν» και να μην αναφέρονται σε λεπτομέρειες εκείνης της περιόδου. Ρώτησα, πολλές φορές, τον πατέρα μου: «Υπήρχαν αιχμάλωτοι που τους βίασαν οι Τούρκοι στα Άδανα, καθώς και σε άλλες φυλακές που μεταφέρθηκαν στην συνέχεια;». Υπήρχε παύση, σιωπή για λίγα δευτερόλεπτα και μετά «δεν έχω δει, δεν έχω ακούσει, αλλά καθημερινά υπήρχε στο μυαλό μου το ενδεχόμενο πως, ανά πάσα στιγμή, μπορεί να συμβεί και αυτό». Κατάφερα να μάθω από τον πατέρα μου -και αυτό ήταν κάτι που το ήξερε μόνο η οικογένειά του και οι φίλοι του, οι οποίοι επίσης αιχμαλωτίστηκαν- πως τον ίδιο τον έδεσαν επτά φορές την μέρα μέσα στην φυλακή. Δεν ήξεραν καν αν θα ζήσουν την επόμενη μέρα οι άνθρωποι αυτοί, κι έλεγαν μεταξύ τους: «Άραγε θα σκοτώσουν κάποιον από εμάς εδώ μέσα αύριο; Θα καταφέρω να γυρίσω ποτέ στην

οικογένειά μου;». Όσο δε κάποιος ανέφεραν μέσα στις φυλακές τα ονόματα «Γρίβας» και «Μακάριος» και τσακώνονταν μεταξύ τους για το «ποιος φταίει» κ.λπ., τόσο περισσότερο τους έδερναν οι Τούρκοι! Δεν γνώριζαν, επίσης, όλοι αυτοί οι αιχμάλωτοι πολέμου, τι είχαν απογίνει οι δικοί τους άνθρωποι, η οικογένειά τους, δεν μάθαιναν ούτε καν τι συνέβαινε στην Κύπρο. Η μοναδική ένδειξη ότι ζει ο πατέρας μου και πως τον έχουν αιχμάλωτο οι Τούρκοι ήταν ένα μήνυμα που στάλθηκε από τον Ερυθρό Σταυρό προς τους γονείς του, μετά από αρκετές εβδομάδες αιχμαλωσίας, το οποίο έλεγε: «Είμαι καλά και είμαι ζωντανός». Η γιαγιά μου, η μητέρα του πατέρα μου -μία μάνα 10 παιδιών-, κοίμιζε τα μωρά της και μετά πήγαινε περπατητή, από τα Κονιά, σε ένα εκκλησάκι, στον Άγιο Γεώργιο της Γεροσκήπου, για να παρακαλέσει τον Θεό να επιστρέψει ζωντανός ο γιος της - και αυτό έκαναν όλες οι μάνες των αιχμαλώτων πολέμου, από όσο είμαι σε θέση να γνωρίζω, αφού δεν ήξεραν τι άλλο να κάνουν σε μία χαώδη κατάσταση που επικρατούσε στην Κύπρο, μετά τον πόλεμο.

Ο σκηνοθέτης, Κλείτος Κλείτου.

-Στη διάρκεια της οπτικοποίησης της αφήγησής του πατέρα σου, Γεώργιου Κλείτου, στην κάμερα, άκουσες κι εσύ περιστατικά που πρώτη φορά μάθαινες για εκείνες τις τραγικές μέρες, για τους αιχμαλώτους πολέμου; Ναι. Ήταν λυτρωτικό και για μένα σήμερα, στα 47 μου, αλλά και για τον ίδιο, που 17 χρόνων πήγε να πολεμήσει το 1974, να «επιστρέφει» σε όσα συνέβησαν εκείνη την περίοδο, τα οποία δεκάδες άλλοι αιχμάλωτοι πολέμου δεν λένε ούτε στα ίδια τους τα παιδιά. Γι' αυτό και δεν μου ήταν εύκολο να πείσω τον

πατέρα μου να μιλήσει, και μάλιστα μπροστά σε κάμερα, ως ζώσα μαρτυρία των αποτελεσμάτων της τουρκικής εισβολής. Για να καταλάβετε, δεν είδα ποτέ μου τον πατέρα μου να κλαίει, όλα αυτά τα χρόνια – ούτε στις κηδείες των γονιών του, ούτε σε άλλα περιστατικά της ζωής του. Τον είδα, όμως, πρώτη φορά, να κλαίει αφηγούμενος όσα έζησε ως αιχμάλωτος πολέμου, μπροστά στην κάμερα. Ήταν λυτρωτικό για τον ίδιο! Αλλά και για μένα! Η πολιτεία -παρά τις μεγάλες προσπάθειες που κάνει, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, ο «Σύνδεσμος Αιχμαλώτων Πολέμου 1974»-, λυπάμαι να παρατηρήσω πως δεν έχει ασχοληθεί ακόμη σοβαρά με αυτούς τους ανθρώπους, με τα τραύματα που φέρουν, το μετατραυματικό στρες που «κουβαλούν» 50 χρόνια μέσα στην ψυχή τους και που δεν θέλησαν ποτέ να εξωτερικεύσουν οι περισσότεροι. Αλλά ο χρόνος περνά και κάτι πρέπει να γίνει, όσο αυτοί οι ζωντανοί-ήρωες της Κύπρου είναι ακόμη εν ζωή. Όλα αυτά είναι θέματα που καλούνται, 50 χρόνια μετά, να αντιμετωπίσουν όχι μόνο οι αιχμάλωτοι πολέμου, αλλά και πολλές βιασθείσες γυναίκες, καθώς και εκατοντάδες εγκλωβισμένοι. Για το podcast «Οι Τζερυνιώτισσες», της Ρήνας Κατσελλή, που ήδη ετοιμάσαμε για τον Alpha Κύπρου, είναι χαρακτηριστικό πως οι γυναίκες αφηγούνται ότι περπατούσαν μεταξύ πτωμάτων μέχρι να φτάσουν στο ξενοδοχείο «Dome», ώστε να τις παραλάβουν τα Η.Ε. και να τις μεταφέρουν στις ελεύθερες περιοχές...

Δραματοποιημένη σκηνή από το ντοκιμαντέρ.

-Από τη μέρα που έκανες την συνέντευξη με τον πατέρα σου μπροστά στην κάμερα, και εξομολογήθηκε όσα δεν είχες ακούσει ούτε εσύ μέχρι τότε, άλλαξε και η μεταξύ σας σχέση; Κράτησα απόσταση αμέσως μετά, ώστε να είμαι αντικειμενικός και να φτιάξω σωστά την ιστορία. Δεν ήταν «ο πατέρας μου», ήταν «ένας άνθρωπος της Κύπρου που υπέφερε από τα δεινά που έζησε αυτός ο τόπος!». Αυτό που μπορώ να παρατηρήσω, όμως, πλέον σε εκείνον τις τελευταίες μέρες, είναι πως «βλέπω» πια έναν άνθρωπο που έγινε πιο τρυφερός, σα να ξαλάφρωσε από κάτι πολύ «βαρύ» μέσα του...

•

INFO Το ντοκιμαντέρ «Το φως και το σκοτάδι της μνήμης», θα μεταδοθεί τη Δευτέρα 15 Ιουλίου, στις 22:30, και σε επανάληψη το Σάββατο 20 Ιουλίου, στις 13:00, από τον Alpha Κύπρου.

Πηγή: Filenews